

NOVETAT EDITORIAL

Paraules d'amor

Rafael Yglesias publica una novel·la autobiogràfica estremidora sobre el seu matrimoni

Reportatge

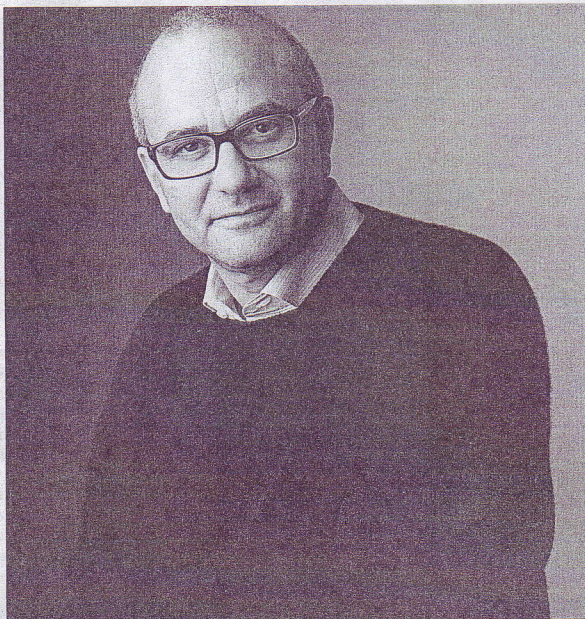

JORDI NOPCA
ENVIAT ESPECIAL NOVA YORK

Rafael Yglesias (Nova York, 1954) té un despatx en ple Greenwich Village, molt a prop de Washington Square i de la New York University, batibull d'estudiants d'arreu del món ben vestits i amb les butxaques aparentment no tan escurades com les de la majoria d'universitaris barcelonins. Yglesias va créixer a Washington Heights, al nord de Manhattan, però amb només 16 anys va deixar l'institut i es va traslladar a Chelsea, més avall de Midtown i Flatiron District, preparat per descobrir l'atmosfera jove de barriades més meridionals com són el West Village, el SoHo, Little Italy i aquell incipient East Village per on s'havia passejat Joe Gould (1899-1957) amb un portafolis ruïnós i un projecte literari que, de tan ambiciós, mai no va arribar a ser materialitzat per les seves mans tacades de quètxup.

Yglesias esmorza habitualment en una cafeteria menys oliosa que els espais que freqüentava Gould, Le Pain Quotidien, un espai ordenat i d'aires centreeuropeus que no pot evitar algun error volador com la immensa tassa de cafè amb llet que, de ben poc, no acaba al damunt dels seus pantalons de pana. "La vida s'ha accelerat de cop i volta!", exclama just després d'esquivar el regal inesperat: "Aquesta vegada he tingut sort".

Escriptor i, fins fa poc, guionista de sèries de televisió i pel·lícules com *La mort i la donzella* (Roman Polanski, 1994); *Des de l'in-*

GUIONISTA I NOVEL·LISTA
Rafael Yglesias ha compaginat l'escriptura de novel·les amb els guions cinematogràfics de pel·lícules com *La mort i la donzella*, de Roman Polanski, i *Sense por*, de Peter Weir. JAMES SALZANO

fern, basada en el còmic d'Alan Moore (Albert i Allen Hughes, 2001), i *Aigua fosca* (Walter Salles, 2004), Yglesias es mira atentament l'edició castellana de *A happy marriage* (*Un matrimoni feliz*, ed. Libros del Asteroide), novel·la que va publicar en anglès l'any 2009 i que li ha suposat una repercussió crítica important als Estats Units i un *feedback* continuat que mai abans no havia rebut per part dels lectors. "El tema del llibre emociona molta gent", diu Yglesias. "Tothom que s'estima algú té por de perdre'l; *Un matrimoni fe-*

liz és la crònica d'una relació que acaba de la pitjor manera possible, amb la mort prematura d'un dels dos enamorats".

Comprimir la vida

Al llibre, Yglesias es camufla lleument sota la màscara de *l'alter ego* Enrique Sabas –que ja havia protagonitzat les dues primeres novel·les de l'autor– per explicar una història d'amor compartida amb el protagonista del llibre: "El personatge sóc jo mateix, però tot li passa molt ràpidament, perquè en aquesta novel·la resumeixo gairebé trenta anys de la

meva vida, els que van passar entre el vespre que vaig conèixer la Margaret i el dia de l'any 2004 en què va morir de càncer, després de lluitar-hi durant més de tres anys".

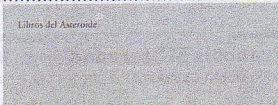
Al primer capítol de *Un matrimonio feliz* llegim la primera trobada entre Enrique Sabas i Margaret Cohen: el noi queda captivat pels seus comentaris –directes i intel·ligents– i pels seus "lluminosos ulls blaus", motiu recurrent allarg de tota la novel·la. Al segon capítol, però, avancem fins a l'any 2004, moment en què Margaret es troba en plena fase terminal d'un càncer. Yglesias no estalvia detalls dels drenatges, proves mèdiques i seqüeles dels tractaments agressius a què se sotmet per seguir vivint. La novel·la combina, a partir de llavors, un capítol dels inicis de la relació amb un altre sobre l'agonia final de Margaret: el flirteig i les inseguretats inicials són combinades dolorosament amb les últimes setmanes de vida de Margaret (l'agonia física, el comiat pautat i l'excursió al cementiri per triar la làpida). "Vaig decidir organitzar la novel·la d'aquesta manera perquè no recordem la vida de manera cronològica", recorda Yglesias. "Això pot passar quan ets jove, però a mesura que passen els anys la vida es transforma en una mena de roda. Hi ha una sèrie de característiques que es mantenen, i això es dona tot sovint en les relacions sentimentals llargues: el que uneix dues persones continua unint-los amb el pas dels anys; els punts de conflicte, malauradament, també es mantenen. A la novel·la volia mostrar aquesta connexió especial que es pot donar entre dues persones: no és un llibre sobre el dolor, sinó un llibre sobre l'amor i sobre la proximitat entre vida i mort".

Minuciositat psicològica

Yglesias va escriure els dos primers capítols del llibre un any després de la mort de la Margaret. "Vaig haver d'aturar-me perquè em feia massa mal recordar tot el que havia passat aquells últims anys", diu l'escriptor: "Vist amb perspectiva, crec que el que em va allunyar del llibre va ser l'experiència d'adonar-me de tota la vida que havia perdut, després de la mort de la Margaret". Centrat una altra vegada en la seva carrera com a guionista, Yglesias va dedicar les energies creatives a un pilot d'una sèrie de la HBO que no va passar l'examen. Va ser després d'aquest contratemps que va decidir tornar al llibre. "Em vaig obligar a escriure cada dia, i les primeres setmanes patia tant que no avançava gens. Amb el temps, la novel·la va començar a avançar amb regularitat, i la vaig acabar abans del que em pensava". *Un matrimonio feliz* presenta dos personatges amb imperfeccions i s'enfronta amb minuciositat psicològica als dos extrems del periple amorós. Al final, acaba fent més mal llegir els moments feliços que la fase final de la malaltia.

Comprometre's amb la veritat

"Cada vegada que he escrit un llibre autobiogràfic els lectors m'han demanat per la veracitat del que explicava", diu Yglesias. Li va passar amb la seva primera novel·la, *Hide fox and all after* –que va publicar l'any 1972, amb 17 anys–; li va passar també amb *The work is innocent* (1976), en què recordava les conseqüències d'haver tingut un debut literari tan precoç, i li ha passat també amb *Un matrimonio feliz*. "En totes tres novel·les el protagonista és el meu *alter ego*, Enrique Sabas, fill d'escriptors que s'independitzava poc després de deixar l'institut privat de Manhattan on estudiava. *Un matrimonio feliz* recupera l'Enrique de les meves dues primeres novel·les –inexpert i, al mateix temps, amb fums-

Rafael Yglesias
Un matrimonio feliz
Traducción de Daniel Alon

i se'l mira des d'una perspectiva temporal molt més avançada". Per escriure aquesta història d'amor tendra i devastadora, Yglesias va voler "fugir de la dinàmica dels llibres de memòries i explicar una història" organitzada des de dos plans temporals, el dels inicis de la relació i el del final, que es van alternant: "Volia que cada capítol es llegís en present, encara que el llibre estigui escrit en passat". "No tot el que s'hi llegeix va ser exactament així, però s'acosta molt a la realitat", recorda Yglesias. "Puc assegurar que els elements més comprometedors –especialment els que es refereixen a mi– són autèntics. L'estructura i l'acció del llibre és novel·lística, però la matèria és real".

ara

P. 38

Primera exposició de dibuixos de Martí Alzina

P. 39

La 'vella' avantguarda visita el Liceu